

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 клас

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

Абрываецца — дзеяслоў, п. ф. — *абрывацца;* неперах., звар., незак. трыв., I спр.; у абв. л., адз. л., цяп. ч., 3-я ас.; выказнік.

7. а) Я лічу, што даклад павярхоўны, ён не закранае галоўных бакоў праблемы. Адсутнічае лагічная сувязь паміж часткамі дакладу і няма добрай аргументацыі.

б) Я твой даклад зусім не зразумеў. Ты называеш тэму, але не раскрываеш яе і не даказваеш свае думкі. Мне здаецца, ты пераскокваеш з адной думкі на другую без усялякай сувязі.

в) Слухаў сёння даклад у класе, мне зусім не спадабалася. Нічога не зразумеў. Аднакласнік не патлумачыў тэму, не распавёў ніякіх цікавых фактаў. Я ледзь не заснуў!

8. 1. а) Спадарыня, у нашым гатэлі вы можаце заказаць ежу ў пакой, выкарыстоўваючы ўнутраны тэлефон.

б) Паважаны спадар, прайдзіце, калі ласка, у пакой адпачынку, там вас чакаюць.

2.а) Прывітанне, сябра! Мае бацькі толькі што вярнуліся з адпачынку.

б) Сынку, зачыні дзверы, на такім скразняку можна захварэць.

3. а) Шаноўнае спадарства! Зараз перад вамі на гэтай сцэне з'явіцца знакамітая зорка эстрады!

б) Паважаныя грамадзяне! Будзьце ўважлівыя пры пераходзе вуліцы!

§ 3. Вуснае і пісьмовае маўленне

9. 1. *Слова не верабей, вылеціць — не зловіш.*

У прымаўцы гаворыцца пра незваротнасць вуснага маўлення. Нельга выправіць тое, што было сказана.

2. *Што напісана пяром, ня высечаш (вычашаш) і тапаром.*

У прымаўцы гаворыцца пра фіксаванасць пісьмовага маўлення, пра удасканальванне пісьмовых тэкстаў.

10. Калі чалавек прыйдзе на любоўнае спатканне і прачытае сваёй каханай прызнанне з паперкі, яна абсмяе яго *(коска падзяляе часткі складаназалежнага сказу).* Паміж тым тая ж запіска, адасланая поштай, *(коскі выдзяляюць дапасаванае азначэнне пасля назоўніку)* можа расчуліць яе. Калі агітатар карыстаецца ўвесь час шпаргалкай, *(коска падзяляе часткі складаназалежнага сказу)* можаце загаддзя ведаць: *(двукроп'е ставіцца перад часткай складанага сказу, якая тлумачыць сэнс папярэдняй)* такі

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

17. ПЛАН:

1. Азначэнне чытання. Віды чытання.
2. Вывучальнае чытанне.
3. Азнаямляльнае чытанне.
4. Праглядальнае чытанне.

а) Каб вызначыць стыль тэксту, патрэбнае праглядальнае чытанне.

б) Каб вызначыць тэму і асноўную думку тэксту, патрэбнае азнаямляльнае чытанне.

в) Каб прачытаць тэкст і расказаць пра асноўныя віды чытання, патрэбнае вывучальнае чытанне.

18. а) Прадуктыўнае падрыхтаванае гаварэнне: віншавальная прамова ў афіцыйных абставінах.

б) Прадуктыўнае непадрыхтаванае гаварэнне: размова з сябрамі.

в) Рэпрадуктыўнае падрыхтаванае гаварэнне: пераказ вучнем хатняга задання.

Камунікацыя — кантактаванне, зносіны паміж людзьмі.

Вербальнае — вуснае, з дапамогай слоў.

Афектыўны — стан, пры якім чалавек не кантралюе сябе, знаходзіцца не ў сваім розуме, не ўсведамляе таго, што адбываецца.

19. Прыказкі раюць добра абдумваць тое, што збіраешся казаць, не размаўляць зашмат.

20. Пісьмо з'яўляецца не толькі адлюстраваннем гукавага маўлення, але і другім увасабленнем інфармацыі, формай моўнай камунікацыі, якая існуе паралельна з ім. Перадача інфармацыі з дапамогай пісьма пашырае магчымасці маўленчых зносін. Па-першае, пісьмо можа быць пераслана на вялікую адлегласць. Па-другое, пасланне можа існаваць не толькі проста доўга, але нават пасля таго, як перастане існаваць яго аўтар. Па-трэцяе, сама па сабе фіксацыя паведамлення можа служыць для выразнага і бясспрэчнага ўзнаўлення нейкага ўстанаўлення (закону, дамовы і г. д.). Нарэшце, па-чацвёртае, пісьмовае паведамленне можа быць разлічана на значна большы лік прымаючых адпаведную інфармацыю. Апошняе, канешне, было асабліва актуальным да вынаходкі сродкаў механічнага і электроннага гуказапісу. Названыя перавагі пісьмовай мовы над вуснай вызначылі яе надзвычай важнае месца ў развіцці чалавечага грамадства.

Дадзены тэкст з'яўляецца разважаннем: ён пачынаецца з тэзісу, пасля тэзісу пералічваюцца доказы, у канцы тэксту робіцца выснова.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Дзі-віш-ся.

Гукі Літары

[дз'] зычны шумны, звонкі, свісцячы, мяккі; → *д*, *з*

[і] галосны націскны; *і*

[в'] зычны санорны, мяккі; *в*

[і] галосны ненаціскны; *і*

[сс'] зычны шумны, глухі, свісцячы, мяккі; → *ш*, *с*

[а] галосны ненаціскны. *я*

6 гукаў ***8 літар***

Узняўшы

26. І. Нашы продкі не знікалі бясследна. Перадаючы эстафету наступным пакаленням, у тым ліку і нам, яны пакідалі скарбы, створаныя іх працавітымі рукамі. Менш за ўсё — у золаце і срэбры. Больш — у каменні і мармуры, на тканіне і дрэве. І пераважна — на паперы. Помнікі дойлідства і жывапісу, рукапісы і старадаўнія кнігі, народныя песні і казкі — вось тая «машына часу», якая дазваляе нам адправіцца ў мінулае, каб ведаць, як жылі і што думалі нашы продкі, і дзякуючы гэтаму глыбей усвядоміць саміх сябе.

Мы абавязаны берагчы і перадаць нашым нашчадкам матэрыяльныя і духоўныя каштоўнасці нашых продкаў. Не дзеля пустой цікавасці, а таму, што судакрананне з прадметамі гісторыі ўзбуджае ў чалавека адчуванне гістарычнасці яго быцця. Ён пачынае адчуваць сябе звяном у ланцугу пакаленняў. А гэта фарміруе пачуццё адказнасці за справу, якую мы робім дзеля сябе, дзеля грамадства і дзеля будучых пакаленняў. Фарміруе чалавека.

Сітуацыя маўлення: публіцыстычнае выказванне.

II. Сітуацыя маўлення: навуковы артыкул.

III. Сітуацыя маўлення: неафіцыйная размова.

Быў у нас кот Цімох.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, няўскладнены. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, прошлым часе, адзіночным ліку.

Жывапіс (м. р.) — *живопись* (ж. р.); *рукапіс* (м. р.) — *рукопись* (ж. р.).

Камень — *камяні,* зборны назоўнік — *каменне.*

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Славяне — група роднасных па паходжанні і блізкіх па мове і культуры народаў, якія жывуць у Еўропе.

Дзяжа — драўляная пасудзіна з цестам.

Покуць — кут у хаце, дзе віселі абразы і стаяў стол для паважаных гасцей.

Качарга — жалезны прут, сагнуты на канцы, для перамешвання паліва ў печы.

Вілкі — доўгая палка з двума металічнымі рагамі для таго, каб ставіць і вымаць гаршкі з печы.

Спадчына — маёмасць, якая пасля смерці ўладальніка пераходзіць у нейкую ўласнасць; пераняты ад продкаў культурны і духоўны вопыт.

38. БЕЛАРУСКАЯ ХАТА

Зойдзем у беларускую хату, якой яна была нядаўна, а часам сустракаецца і зараз. *(коскі падзяляюць часткі складанага сказу)*

Выгляд яе для кожнай мясцовасці быў розны. Але найбольш тыповы быў такі. Ля ўвахода, справа, — месца для мыцця посуду і іншых кухонных рэчаў. *(коскі аддзяляюць удакладненне, працяжнік замяняе выказнік)* Пасля — печ. *(працяжнік замяняе выказнік)* За печчу, па правай сцяне, — нары. *(коскі аддзяляюць удакладненне, працяжнік замяняе выказнік)* Пад імі складалі розныя рэчы. Часам замест нараў стаялі высокія ложкі. Уздоўж астатніх дзвюх сцен ішлі шырокія лавы, пакрытыя тканымі налаўнікамі. *(коска аддзяляе дзеепрыметнікавы зварот)* На іх сядзелі. Ноччу на лавах маглі спаць, асабліва калі бывалі госці. *(коска раздзяляе часткі складанага сказу)*

Перад лаўкамі — стол. *(працяжнік замяняе выказнік)* Стол і лаўкі часцей за ўсё былі з тоўстых дубовых дошак. Ля той сцяны, дзе дзверы, стаялі куфры і гаспадыніны кросны. *(коскі аддзяляюць надапасаванае азначэнне)*

Упрыгожвалі хату тканыя посцілкі і, вядома ж, ручнікі. *(коскі аддзяляюць пабочнае слова)* На іх звычайна пераважала вясёлка: жоўты, чырвоны, сіні, блакітны і іншыя колеры. *(двукроп'е стаіць перад аднароднымі членамі пасля абагульняльнага слова; коскі раздзяляюць аднародныя члены)*

Прыгожа і ўтульна было!

Тэкст з'яўляецца апісаннем: апісваецца беларуская хата.

Нары — драўляныя насцілы на вышыні для спання.

Лава — прадмет сялянскай мэблі, шырокая дошка на ножках для сядзення.

Налаўнік — пакрыццё для лавы з ткані.

Куфар — вялікая скрыня з векам і замком для захоўвання рэчаў.

Кросны — ткацкі станок.

Упрыгожвалі

39. а) Сучасная беларуская вясковая хата невялікая, рэдка ў некалькі паверхаў. Звычайна ў адзін, а пад дахам складаюць розныя гаспадарчыя рэчы. У падвале, у які можна трапіць знадворку альбо з пакою праз дзверы ў падлозе, часта захоўваюць прадукты, напрыклад бульбу. У хаце некалькі пакояў. Самы цёплы і ўтульны — той, што з печкай. У ім стаяць ложкі, часта ложак робіцца на печцы. У вялікім пакоі прымаюць гасцей і накрываюць на стол. А знадворку знаходзіцца лазня.

б) Наша кватэра двухпакаёвая, у вялікім пакоі стаіць бацькоўскі ложак, шафы для аддзення. Але калі ў нас збіраюцца госці, бацькі складаюць ложак і раскладаюць вялікі стол. Мы часта глядзім там тэлевізар ці слухаем музыку. Мой пакой менш, у ім ёсць шафы для маіх рэчаў, камп'ютарны стол і вельмі ўтульная канапа, на якой я сплю. У маім пакоі светлыя шпалеры і аранжавыя фіранкі. Я люблю вешаць на сцены розныя карціны і плакаты. А на падлозе — невялікі дыван. Ён прыгожы, але яго трэба чысціць, і я стараюся рабіць гэта часцей. Наша кухня даволі вялікая, там нават змясцілася маленькая канапа. Я люблю падрамаць на ёй у зімовы вечар, калі на кухні закіпае імбрычак і смачна пахне ежай.

в) Сучасная гарадская кватэра звычайна двухпакаёвая ці трохпакаёвая. У пярэднім пакоі знаходзіцца шафа для верхняй вопраткі і абутку. Вялікі пакой светлы і прасторны, у ім прымаюць гасцей, збіраюцца па вечарах сям'ёй, глядзяць тэлевізар, адзначаюць святы. Мэбля ў гэтым пакоі звычайна — вялікая канапа, крэслы. Пакой памерам менш — пакой адпачынку. У ім знаходзяцца ложкі, шафы для адзення і бялізны. На сценах вісяць кніжныя палічкі. Маленькі пакой часта робяць дзіцячым і ўпрыгожваюць цацкамі і малюнкамі. Галоўныя рэчы на кухні — пліта, халадзільнік, стол. У сучасных кватэрах часта сустракаюцца такія прыборы, як мікрахвалевая печка, кававарка, электрычны імбрычак.

40. Тып маўлення дадзенага тэксту — апісанне. У вершы апісваецца дзядзька аўтара (яго знешнасць). Аўтар адносіцца да свайго героя з цеплынёй і любоўю. Ён выкарыстоўвае пазітыўныя эпітэты, памяншальна-ласкальныя суфіксы ў апісанні («Вочы... невялічкі, глядзяць прыветна, як сунічкі... То смех, то хітрасць з іх бліскае, то дабрата, але якая! Нос... досыць спрытны...»)

*Ён **невысок**, не надта ёмак...*

(Ён) невысок — прыметнік; п. ф. — *невысокі;* якасны; карот. ф., у Н. скл., адз. л., м. р.; выказнік.

Цёмна-русы — прыметнік; вытворнае слова; утваральныя асновы *цёмн-*, *рус-*, утвораны ад асноў слоў *цёмн-ы, рус-ы* з дапамогай злучальнай галоснай **-а-** спосабам складання асноў.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Канстантынопалі. Добра ведаў славянскую, грэчаскую, лацінскую, яўрэйскую і арабскую мовы. Адмовіўшыся ад кар'еры адмірала, Кірыла стаў бібліятэкарам, выкладаў філасофію.

Мяфодзій рана паступіў на ваенную службу. Дзесяць год быў кіраўніком адной з населеных славянамі абласцей. Потым пайшоў у манастыр.

У 863 годзе Кірыла і Мяфодзій былі накіраваныя візантыйскім імператарам у Маравію прапаведаваць хрысціянства на славянскай мове і дапамагчы мараўскаму князю Расціславу ў барацьбе супраць нямецкіх феадалаў. Перад ад'ездам Кірыла стварыў славянскую азбуку і пры дапамозе Мяфодзія пераклаў з грэчаскай на славянскую мову некалькі хрысціянскіх кніг. Пропаведзь братоў на зразумелай мараўскаму насельніцтву славянскай мове заклала аснову нацыянальнай царквы.

Папа Адрыян II у спецыяльным пасланні дазволіў ім распаўсюд славянскіх кніг і славянскага набажэнства. Пасля прыезду ў Рым Кірыла тяжка захварэў і памёр. Мяфодзій стаў архібіскупам Маравіі. У 882–884 гадах жыў у Візантыі. У сярэдзіне 884 года Мяфодзій вярнуўся ў Маравію і займаўся перакладам Бібліі на славянскую мову.

Сваёй дзейнасцю Кірыла і Мяфодзій заклалі аснову славянскай пісьменнасці і літаратуры. Гэта дзейнасць была працягнута ў паўднёваславянскіх краінах іх вучнямі.

(Паведамленне адносіцца да навуковага стылю.)

72. Дадзеныя загалоўкі выклікаюць цікавасць чытача, аўтар выкарыстоўвае пытанні, словаспалучэнні з апісальным характарам *(чалавек з легенды; свята, якое яднае людзей)*. Адносіны аўтара да тэмы артыкулаў раскрываюцца з дапамогай ацэначных слоў *(прагматычны, яднае, небяспечна.)*

73. Тэма тэксту: беларуская мова. Асноўная думка: беларуская мова пад пагрозай знікнення, яе трэба абараніць і зберагчы. Тып маўлення: разважанне. Стылёвыя рысы: эмацыянальнасць (рэакцыя на праблему), ацэначнасць (ацэнка склаўшайся сітуацыі), пабуджальнасць (да вырашэння праблемы). Моўныя сродкі: тропы *(выжыванне мовы, вострае пытанне, мова — багаты дар)*, грамадска-палітычная лексіка *(нацыянальная сутнасць, духоўныя набыткі, культура, нацыянальнае самавыражэнне)*, ацэначная лексіка *(бяда, трагедыя)*, рытарычнае пытанне *(ці не надзвычай трывожны сімптом?)*, заклік да дзеяння *(ёсць над чым задумацца)*.

«Сапраўдная любоў да сваёй краіны немагчымая без любові да сваёй мовы. Чалавек, абыякавы да сваёй мовы, — дзікун. Ён шкодны па сваёй сутнасці, таму што яго абыякавасць да мовы тлумачыцца поўнай абыякавасцю да мінулага, сапраўднага і будучыні свайго народу.» (*К. Паустоўскі*)

«Яно добра, а нават і трэба знаць суседскую мову, але наперш трэба знаць сваю.» (*Ф. Багушэвіч*)

«Мова наша неўміручая, бо яе захоўваюць усе: сялянка, што спявае народную песню; вучоны, які, збіраючы словы, складае слоўнікі; дзяды, што апавядаюць пра мінулае роднай зямлі.» (*У. Караткевіч*)

74. Дадзены тэкст адносіцца да жанру нататкі. Яго асноўныя рысы: актуальнасць, паслядоўнасць, сціласць.

Энергазберажэнне — назоўнік; вытворнае слова; утваральныя асновы *энерг-, зберажэнн-*, утворана ад асноў слоў *энерг-ія, зберажэнне* з дапамогай злучальнай галоснай **-а-** спосабам асноваскладання.

Энергазберажэнне — энерг- (ія) + -а- + зберажэнне.

Падсветка — назоўнік; вытворнае слова; утваральная аснова *падсвяц-*, утворана ад асновы слова *падсвяц-іць* з дапамогай суфікса ***-к;*** суфіксальны спосаб.

Падсветка — падсвяц- (іць) + -к.

75. Нядаўна прайшоў чарговы штогадовы міжнародны музычны конкурс «Еўрабачанне». У конкурсе прынялі ўдзел прадстаўнікі розных еўрапейскіх краін. Беларусь прадстаўляў малады спявак Пётр Елфімаў. Пераможцам конкурсу стаў удзельнік з Нарвегіі Аляксандр Рыбак, які мае беларускія карані. Рыбак — таленавіты, падаючы надзеі выканаўца. Падобна, што на небасхіле сусветнай эстрады ўсходзіць новая яркая зорка.

76. У дадзеных інтэрв'ю асноўныя функцыі і якасці публіцыстычнага стылю рэалізуюцца з дапамогай такіх моўных сродкаў, як: фразеалагізмы, устойлівыя выразы *(верхняя частка айсбергу, як дурань з пісанай торбай)*, тропы *(пачуцці кіруюць табой, інтанацыі любові, гонка за званнямі)*, стылёва афарбаваныя словы з ацэначным значэннем *(прызнанне, папулярнасць, нямодна, стан душы)*.

Рэспубліка — форма дзяржаўнага кіравання, пры якой вярхоўныя органы дзяржаўнай улады абіраюцца на пэўны тэрмін, а таксама краіна з такім ладам. Гэта адназначнае слова, ужыта ў прамым сэнсе.

Папулярнасць — вядомасць, сімпатыя грамадскасці. Гэта адназначнае слова, ужыта ў прамым сэнсе.

Насіцца, як дурань з пісанай торбай — занадта клапаціцца пра нешта.

Паэт|ам

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

17. ПЛАН:

1. Азначэнне чытання. Віды чытання.
2. Вывучальнае чытанне.
3. Азнаямляльнае чытанне.
4. Праглядальнае чытанне.

а) Каб вызначыць стыль тэксту, патрэбнае праглядальнае чытанне.

б) Каб вызначыць тэму і асноўную думку тэксту, патрэбнае азнаямляльнае чытанне.

в) Каб прачытаць тэкст і расказаць пра асноўныя віды чытання, патрэбнае вывучальнае чытанне.

18. а) Прадуктыўнае падрыхтаванае гаварэнне: віншавальная прамова ў афіцыйных абставінах.

б) Прадуктыўнае непадрыхтаванае гаварэнне: размова з сябрамі.

в) Рэпрадуктыўнае падрыхтаванае гаварэнне: пераказ вучнем хатняга задання.

Камунікацыя — кантактаванне, зносіны паміж людзьмі.

Вербальнае — вуснае, з дапамогай слоў.

Афектыўны — стан, пры якім чалавек не кантралюе сябе, знаходзіцца не ў сваім розуме, не ўсведамляе таго, што адбываецца.

19. Прыказкі раюць добра абдумваць тое, што збіраешся казаць, не размаўляць зашмат.

20. Пісьмо з'яўляецца не толькі адлюстраваннем гукавага маўлення, але і другім увасабленнем інфармацыі, формай моўнай камунікацыі, якая існуе паралельна з ім. Перадача інфармацыі з дапамогай пісьма пашырае магчымасці маўленчых зносін. Па-першае, пісьмо можа быць пераслана на вялікую адлегласць. Па-другое, пасланне можа існаваць не толькі проста доўга, але нават пасля таго, як перастане існаваць яго аўтар. Па-трэцяе, сама па сабе фіксацыя паведамлення можа служыць для выразнага і бясспрэчнага ўзнаўлення нейкага ўстанаўлення (закону, дамовы і г. д.). Нарэшце, па-чацвёртае, пісьмовае паведамленне можа быць разлічана на значна большы лік прымаючых адпаведную інфармацыю. Апошняе, канешне, было асабліва актуальным да вынаходкі сродкаў механічнага і электроннага гуказапісу. Названыя перавагі пісьмовай мовы над вуснай вызначылі яе надзвычай важнае месца ў развіцці чалавечага грамадства.

Дадзены тэкст з'яўляецца разважаннем: ён пачынаецца з тэзісу, пасля тэзісу пералічваюцца доказы, у канцы тэксту робіцца выснова.

Ноч змыкае людзям вочы і адмыкае новыя — не бачныя для вачэй — далячыні.

Уночы, знітоўваючы зямлю і неба, палымнеюць знічы, коцяцца, знячэўку сарваўшыся з зорных галін, знічкі, а ў неабсяжных ночвах нябёсаў плавае месяц-човен.

Ноч як нябыт: хвіліна ў ёй не адрозніваецца ад вечнасці, пакута ад шчасця, пачатак ад завяршэння, набытак ад страты, і калі, скончыўшы свой чараўнічны сеанс, ноч растае, свет паўстае абноўленым, «нашчым», перапісаным начыста.

Дадзены тэкст адносіцца да мастацкага стылю. Аўтар выкарыстоўвае антытэзы для стварэння вобразнасці, арыгінальнасці тэксту, для акцэнтавання ўвагі на пэўных з'явах.

Словы *увідавачнівае, знічы, знячэўку, ночвах* адносяцца да пасіўнага слоўніка.

86. Стыль тэксту мастацкі, тып маўлення — апісанне. У тэксце сустракаюцца такія вобразныя сродкі, як эпітэты *(празрыстае неба, халодная пяшчота, лёдзяністыя пырскі)*, метафары *(цені плывуць, зоры нібы вылецець хочуць са сваіх гнёздаў)*, адухаўленні *(вецер шчыпле)*.

Сінія цені плывуць за кустамі, кладуцца ў баразёнкі, у снегавыя сумёты.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, ускладнены аднароднымі дапаўненнямі і аднароднымі выказнікамі. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнікі простыя дзеяслоўныя, выражаны дзеясловамі ў абвесным ладзе, цяперашнім часе, множным ліку, 3-й асобе.

І салодкі сум закрадваецца ў сэрца, ціхі сум, непазнаны.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, ускладнены аднароднымі азначэннямі і аднароднымі дзейнікамі. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, цяперашнім часе, адзіночным ліку, 3-й асобе.

Неахопны — прыметнік; вытворнае слова; утваральная аснова *ахоп-*, утвораны ад асновы слова *ахоп-іць* з дапамогай прыстаўкі ***не-*** і суфікса ***-н;*** прыставачна-суфіксальны спосаб.

Неахопны — не- + -ахоп- (іць) + -н.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Канстантынопалі. Добра ведаў славянскую, грэчаскую, лацінскую, яўрэйскую і арабскую мовы. Адмовіўшыся ад кар'еры адмірала, Кірыла стаў бібліятэкарам, выкладаў філасофію.

Мяфодзій рана паступіў на ваенную службу. Дзесяць год быў кіраўніком адной з населеных славянамі абласцей. Потым пайшоў у манастыр.

У 863 годзе Кірыла і Мяфодзій былі накіраваныя візантыйскім імператарам у Маравію прапаведаваць хрысціянства на славянскай мове і дапамагчы мараўскаму князю Расціславу ў барацьбе супраць нямецкіх феадалаў. Перад ад'ездам Кірыла стварыў славянскую азбуку і пры дапамозе Мяфодзія пераклаў з грэчаскай на славянскую мову некалькі хрысціянскіх кніг. Пропаведзь братоў на зразумелай мараўскаму насельніцтву славянскай мове заклала аснову нацыянальнай царквы.

Папа Адрыян II у спецыяльным пасланні дазволіў ім распаўсюд славянскіх кніг і славянскага набажэнства. Пасля прыезду ў Рым Кірыла тяжка захварэў і памёр. Мяфодзій стаў архібіскупам Маравіі. У 882–884 гадах жыў у Візантыі. У сярэдзіне 884 года Мяфодзій вярнуўся ў Маравію і займаўся перакладам Бібліі на славянскую мову.

Сваёй дзейнасцю Кірыла і Мяфодзій заклалі аснову славянскай пісьменнасці і літаратуры. Гэта дзейнасць была працягнута ў паўднёваславянскіх краінах іх вучнямі.

(Паведамленне адносіцца да навуковага стылю.)

72. Дадзеныя загалоўкі выклікаюць цікавасць чытача, аўтар выкарыстоўвае пытанні, словаспалучэнні з апісальным характарам *(чалавек з легенды; свята, якое яднае людзей)*. Адносіны аўтара да тэмы артыкулаў раскрываюцца з дапамогай ацэначных слоў *(прагматычны, яднае, небяспечна.)*

73. Тэма тэксту: беларуская мова. Асноўная думка: беларуская мова пад пагрозай знікнення, яе трэба абараніць і зберагчы. Тып маўлення: разважанне. Стылёвыя рысы: эмацыянальнасць (рэакцыя на праблему), ацэначнасць (ацэнка склаўшайся сітуацыі), пабуджальнасць (да вырашэння праблемы). Моўныя сродкі: тропы *(выжыванне мовы, вострае пытанне, мова — багаты дар)*, грамадска-палітычная лексіка *(нацыянальная сутнасць, духоўныя набыткі, культура, нацыянальнае самавыражэнне)*, ацэначная лексіка *(бяда, трагедыя)*, рытарычнае пытанне *(ці не надзвычай трывожны сімптом?)*, заклік да дзеяння *(ёсць над чым задумацца)*.

«Сапраўдная любоў да сваёй краіны немагчымая без любові да сваёй мовы. Чалавек, абыякавы да сваёй мовы, — дзікун. Ён шкодны па сваёй сутнасці, таму што яго абыякавасць да мовы тлумачыцца поўнай абыякавасцю да мінулага, сапраўднага і будучыні свайго народу.» (*К. Паустоўскі*)

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верьще; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«панiч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

39. а) Сучасная беларуская вясковая хата невялікая, рэдка ў некалькі паверхаў. Звычайна ў адзін, а пад дахам складаюць розныя гаспадарчыя рэчы. У падвале, у які можна трапіць знадворку альбо з пакою праз дзверы ў падлозе, часта захоўваюць прадукты, напрыклад бульбу. У хаце некалькі пакояў. Самы цёплы і ўтульны — той, што з печкай. У ім стаяць ложкі, часта ложак робіцца на печцы. У вялікім пакоі прымаюць гасцей і накрываюць на стол. А знадворку знаходзіцца лазня.

б) Наша кватэра двухпакаёвая, у вялікім пакоі стаіць бацькоўскі ложак, шафы для аддзення. Але калі ў нас збіраюцца госці, бацькі складаюць ложак і раскладаюць вялікі стол. Мы часта глядзім там тэлевізар ці слухаем музыку. Мой пакой менш, у ім ёсць шафы для маіх рэчаў, камп'ютарны стол і вельмі ўтульная канапа, на якой я сплю. У маім пакоі светлыя шпалеры і аранжавыя фіранкі. Я люблю вешаць на сцены розныя карціны і плакаты. А на падлозе — невялікі дыван. Ён прыгожы, але яго трэба чысціць, і я стараюся рабіць гэта часцей. Наша кухня даволі вялікая, там нават змясцілася маленькая канапа. Я люблю падрамаць на ёй у зімовы вечар, калі на кухні закіпае імбрычак і смачна пахне ежай.

в) Сучасная гарадская кватэра звычайна двухпакаёвая ці трохпакаёвая. У пярэднім пакоі знаходзіцца шафа для верхняй вопраткі і абутку. Вялікі пакой светлы і прасторны, у ім прымаюць гасцей, збіраюцца па вечарах сям'ёй, глядзяць тэлевізар, адзначаюць святы. Мэбля ў гэтым пакоі звычайна — вялікая канапа, крэслы. Пакой памерам менш — пакой адпачынку. У ім знаходзяцца ложкі, шафы для адзення і бялізны. На сценах вісяць кніжныя палічкі. Маленькі пакой часта робяць дзіцячым і ўпрыгожваюць цацкамі і малюнкамі. Галоўныя рэчы на кухні — пліта, халадзільнік, стол. У сучасных кватэрах часта сустракаюцца такія прыборы, як мікрахвалевая печка, кававарка, электрычны імбрычак.

40. Тып маўлення дадзенага тэксту — апісанне. У вершы апісваецца дзядзька аўтара (яго знешнасць). Аўтар адносіцца да свайго героя з цеплынёй і любоўю. Ён выкарыстоўвае пазітыўныя эпітэты, памяншальна-ласкальныя суфіксы ў апісанні («Вочы... невялічкі, глядзяць прыветна, як сунічкі... То смех, то хітрасць з іх бліскае, то дабрата, але якая! Нос... досыць спрытны...»)

*Ён **невысок**, не надта ёмак...*

(Ён) невысок — прыметнік; п. ф. — *невысокі;* якасны; карот. ф., у Н. скл., адз. л., м. р.; выказнік.

Цёмна-русы — прыметнік; вытворнае слова; утваральныя асновы *цёмн-*, *рус-*, утвораны ад асноў слоў *цёмн-ы, рус-ы* з дапамогай злучальнай галоснай ***-а-*** спосабам складання асноў.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Ноч змыкае людзям вочы і адмыкае новыя — не бачныя для вачэй — далячыні.

Уночы, знітоўваючы зямлю і неба, палымнеюць знічы, коцяцца, знячэўку сарваўшыся з зорных галін, знічкі, а ў неабсяжных ночвах нябёсаў плавае месяц-човен.

Ноч як нябыт: хвіліна ў ёй не адрозніваецца ад вечнасці, пакута ад шчасця, пачатак ад завяршэння, набытак ад страты, і калі, скончыўшы свой чараўнічны сеанс, ноч растае, свет паўстае абноўленым, «нашчым», перапісаным начыста.

Дадзены тэкст адносіцца да мастацкага стылю. Аўтар выкарыстоўвае антытэзы для стварэння вобразнасці, арыгінальнасці тэксту, для акцэнтавання ўвагі на пэўных з'явах.

Словы *увідавачнівае, знічы, знячэўку, ночвах* адносяцца да пасіўнага слоўніка.

86. Стыль тэксту мастацкі, тып маўлення — апісанне. У тэксце сустракаюцца такія вобразныя сродкі, як эпітэты *(празрыстае неба, халодная пяшчота, ледзяністыя пырскі)*, метафары *(цені плывуць, зоры нібы вылецець хочуць са сваіх гнёздаў)*, адухаўленні *(вецер шчыпле)*.

Сінія цені плывуць за кустамі, кладуцца ў баразёнкі, у снегавыя сумёты.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, ускладнены аднароднымі дапаўненнямі і аднароднымі выказнікамі. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнікі простыя дзеяслоўныя, выражаны дзеясловамі ў абвесным ладзе, цяперашнім часе, множным ліку, 3-й асобе.

І салодкі сум закрадваецца ў сэрца, ціхі сум, непазнаны.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, ускладнены аднароднымі азначэннямі і аднароднымі дзейнікамі. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, цяперашнім часе, адзіночным ліку, 3-й асобе.

Неахопны — прыметнік; вытворнае слова; утваральная аснова *ахап-*, утвораны ад асновы слова *ахап-іць* з дапамогай прыстаўкі ***не-*** і суфіксу ***-н;*** прыставачна-суфіксальны спосаб.

Неахопны — не- + -ахап- (іць) + -н.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

назоўніка, да якога адносіцца. Калі дзеепрыслоўны зварот стаіць перад такім назоўнікам, ён не аддзяляецца коскай (за выключэннем выпадкаў, калі дзеепрыметнікавы зварот мае дадатковае акалічнаснае значэнне, напрыклад: *Шчодра напоеныя ранішняй летняй расой, яшчэ ніжэй апусціліся долу спелыя жытнёвыя каласы.*) Дзеепрыметнікавы зварот заўжды аддзяляецца коскамі, калі адносіцца да асабовага займенніка. Дзеепрыслоўны зварот заўжды аддзяляецца коскамі.

206. Дзеепрыметнікі: *прысыпаны, нанесены, некрануты.*

Дзеепрыслоўі: *скончыўшы, не зважаючы.*

Аўтар выкарыстоўвае дзеепрыметнікі для апісання прымет прадмета *(прысыпаны стажок-мурашнік, нанесенае смецце, некрануты снег)*, а дзеепрыслоўі — для апісання прымет дзеяння *(сабраўся адпачыць, скончыўшы; ідзе, не зважаючы)*.

Дзеепрыметнікавыя звароты, якія стаяць пасля назоўніка, выдзяляюцца коскамі *(разам са смеццем, нанесеным за цэлыя гады)*, а калі стаяць перад назоўнікам, не выдзяляюцца коскамі *(на некранутым снезе)*. Дзеепрыслоўныя звароты выдзяляюцца коскамі.

***Скончыўшы** сваё снеданне, сабраўся дзед крыху адпачыць.*

Скончыўшы — форма дзеяслова — дзеепрыслоўе; п. ф. — *скончыць*, незвар., зак. тр., нязм. ф.; у складзе акалічнасці.

*І хутка дзве цёмныя баразны **вырысоўваюцца** на чыстым **некранутым** снезе.*

Вырысоўваюцца — дзеяслоў; п. ф. — *вырысоўвацца;* неперах., звар., незак. тр., II спр.; у абв. л., мн. л., цяп. ч., 3-я ас.; выказнік.

(На) некранутым (снезе) — форма дзеяслова — дзеепрыметнік; п. ф. — *некрануты;* залеж. ст., пр. ч., незак. тр., поўны, у адз. л., м. р., М. скл.; азначэнне.

Разгледзецца

207. 2. Калі я пад'язжаў да станцыі, у мяне ўкралі рэчы. 4. Калі я вярнуўся дадому, пайшоў снег. 5. Ідучы на сход, я па дарозе сустрэў свайго сябра. 8. Трымаючы раўнавагу, журавель шырэй замахаў крыламі. 9. Даведаўшыся пра апошнія навіны, настаўнікі часта перарывалі сваю гаворку дружным смехам.

208. Лёгкая, шчабятлівая, вострая, жартаўлівая, ветлівая да дзёрзкасці, лёгкакрылая, як матылёк, мова француза; цяжкая, туманная, удумлівая ў саму сябе, разлічаная мова брытанца; выразная, сціслая, пазбаўленая

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Шматлікі — прыметнік; вытворнае слова, утваральныя асновы *шмат-*, *лік-*, утворана ад асноў слоў *шмат, лік* спосабам складання асноў.

Шматлікі — шмат- + -лік.

Пяцьдзесят (колькасны, абазн. цэлы лік, складаны), *два* (колькасны, абазн. цэлы лік, просты), *абодва* (колькасны, зборны, просты).

Дзеепрыметнік *адліваючыя* не адпавядае сучасным літаратурным нормам.

Сярэдневяков|ай|

Велічыня меры даўжыні *локаць* раўнялася прыблізна 0,79 метра. Такім чынам, на адзенне Надзеі Янкоўскай пайшло трыццаць дзевяць з паловай метраў атласу.

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАСЦЮМ

Неверагодная разнастайнасць беларускіх нацыянальных касцюмаў тлумачыцца розніцай у культурных традыцыях рэгіёнаў краіны, уплывам замежнай культуры краін-суседзяў.

У Заходнім Палессі захаваліся галаўныя ўборы, мастацкія тканіны, якія не сустракаюцца ў іншых рэгіёнах Беларусі. Напрыклад, спадніца-«бурка» з маларыцкага строю. Да сярэдзіны дваццатага стагоддзя старыя жанчыны з вёскі Маларыта Брэсцкай вобласці насілі наміткі. Гэты самы архаічны прадмет жаночага касцюма ўяўляў з сябе доўгі вузкі ручнік з геаметрычным узорам на канцах.

Народнае адзенне Усходняга Палесся вызначаецца багаццем вышывак, аплікацый і прыёмаў іх выканання. У калінкавіцкім строі добра бачны рысы заходнееўрапейскага сярэдневяковага касцюма (кашуля з каўнерам «брыжы» і безрукаўка «гарсэт»).

У Прыдняпроўі ў жаночым адзенні шырока выкарыстоўвалася нясшытая спадніца — панёва (неглюбскі строй), вядомая з даўніх часоў.

Для Паазер'я характэрны блакітны колер і дробная клетка. У арнаменце сарочак дубровенскага строю можна сустрэць ромбы, якія змешчаны ў квадраты і скампанаваны ў шахматным парадку.

На тэрыторыі Цэнтральнай Беларусі найбольш яскрава праявіліся характэрныя для народнага касцюма строгасць і паэтычнасць вобраза: насычаны каларыт спадніц, віртуозная распрацоўка строгага арнаменту, арганічны крой і структура перапляцення тканін, пластыка жаночых галаўных убораў, упрыгожаных букетамі жывых і штучных кветак.

Адзенне Панямоння рана трапіла пад уплыў гарадскога касцюма. Ён складаўся з льняной рубахі з арнаментам, палатняных і суконных портак, пояса, на якім насілі скураную сумку — каліту. У некаторых рэгіёнах кас-

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Дзі-віш-ся.

Гукі Літары

[дз'] зычны шумны, звонкі, свісцячы, мяккі; → *д*, *з*

[і] галосны націскны; *і*

[в'] зычны санорны, мяккі; *в*

[і] галосны ненаціскны; *і*

[сс'] зычны шумны, глухі, свісцячы, мяккі; → *ш*, *с*

[а] галосны ненаціскны. *я*

6 гукаў ***8 літар***

Узняўшы

26. I. Нашы продкі не знікалі бясследна. Перадаючы эстафету наступным пакаленням, у тым ліку і нам, яны пакідалі скарбы, створаныя іх працавітымі рукамі. Менш за ўсё — у золаце і срэбры. Больш — у каменні і мармуры, на тканіне і дрэве. І пераважна — на паперы. Помнікі дойлідства і жывапісу, рукапісы і старадаўнія кнігі, народныя песні і казкі — вось тая «машына часу», якая дазваляе нам адправіцца ў мінулае, каб ведаць, як жылі і што думалі нашы продкі, і дзякуючы гэтаму глыбей усвядоміць саміх сябе.

Мы абавязаны берагчы і перадаць нашым нашчадкам матэрыяльныя і духоўныя каштоўнасці нашых продкаў. Не дзеля пустой цікавасці, а таму, што судакрананне з прадметамі гісторыі ўзбуджае ў чалавека адчуванне гістарычнасці яго быцця. Ён пачынае адчуваць сябе звяном у ланцугу пакаленняў. А гэта фарміруе пачуццё адказнасці за справу, якую мы робім дзеля сябе, дзеля грамадства і дзеля будучых пакаленняў. Фарміруе чалавека.

Сітуацыя маўлення: публіцыстычнае выказванне.

II. Сітуацыя маўлення: навуковы артыкул.

III. Сітуацыя маўлення: неафіцыйная размова.

Быў у нас кот Цімох.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, няўскладнены. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, прошлым часе, адзіночным ліку.

Жывапіс (м. р.) — *живопись* (ж. р.); *рукапіс* (м. р.) — *рукопись* (ж. р.).

Камень — *камяні*, зборны назоўнік — *каменне*.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Дзі-віш-ся.

Гукі Літары

[дз']	зычны шумны, звонкі, свісцячы, мяккі;	*д* *з*
[і]	галосны націскны;	*і*
[в']	зычны санорны, мяккі;	*в*
[і]	галосны ненаціскны;	*і*
[сс']	зычны шумны, глухі, свісцячы, мяккі;	*ш* *с*
[а]	галосны ненаціскны.	*я*
6 гукаў		***8 літар***

Узняўшы

26. I. Нашы продкі не знікалі бясследна. Перадаючы эстафету наступным пакаленням, у тым ліку і нам, яны пакідалі скарбы, створаныя іх працавітымі рукамі. Менш за ўсё — у золаце і срэбры. Больш — у каменні і мармуры, на тканіне і дрэве. І пераважна — на паперы. Помнікі дойлідства і жывапісу, рукапісы і старадаўнія кнігі, народныя песні і казкі — вось тая «машына часу», якая дазваляе нам адправіцца ў мінулае, каб ведаць, як жылі і што думалі нашы продкі, і дзякуючы гэтаму глыбей усвядоміць саміх сябе.

Мы абавязаны берагчы і перадаць нашым нашчадкам матэрыяльныя і духоўныя каштоўнасці нашых продкаў. Не дзеля пустой цікавасці, а таму, што судакрананне з прадметамі гісторыі ўзбуджае ў чалавека адчуванне гістарычнасці яго быцця. Ён пачынае адчуваць сябе звяном у ланцугу пакаленняў. А гэта фарміруе пачуццё адказнасці за справу, якую мы робім дзеля сябе, дзеля грамадства і дзеля будучых пакаленняў. Фарміруе чалавека.

Сітуацыя маўлення: публіцыстычнае выказванне.

II. Сітуацыя маўлення: навуковы артыкул.

III. Сітуацыя маўлення: неафіцыйная размова.

Быў у нас кот Цімох.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, няўскладнены. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, прошлым часе, адзіночным ліку.

Жывапіс (м. р.) — *живопись* (ж. р.); *рукапіс* (м. р.) — *рукопись* (ж. р.).

Камень — *камяні,* зборны назоўнік — *каменне.*

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Канстантынопалі. Добра ведаў славянскую, грэчаскую, лацінскую, яўрэйскую і арабскую мовы. Адмовіўшыся ад кар'еры адмірала, Кірыла стаў бібліятэкарам, выкладаў філасофію.

Мяфодзій рана паступіў на ваенную службу. Дзесяць год быў кіраўніком адной з населеных славянамі абласцей. Потым пайшоў у манастыр.

У 863 годзе Кірыла і Мяфодзій былі накіраваныя візантыйскім імператарам у Маравію прапаведаваць хрысціянства на славянскай мове і дапамагчы мараўскаму князю Расціславу ў барацьбе супраць нямецкіх феадалаў. Перад ад'ездам Кірыла стварыў славянскую азбуку і пры дапамозе Мяфодзія пераклаў з грэчаскай на славянскую мову некалькі хрысціянскіх кніг. Пропаведзь братоў на зразумелай мараўскаму насельніцтву славянскай мове заклала аснову нацыянальнай царквы.

Папа Адрыян II у спецыяльным пасланні дазволіў ім распаўсюд славянскіх кніг і славянскага набажэнства. Пасля прыезду ў Рым Кірыла тяжка захварэў і памёр. Мяфодзій стаў архібіскупам Маравіі. У 882–884 гадах жыў у Візантыі. У сярэдзіне 884 года Мяфодзій вярнуўся ў Маравію і займаўся перакладам Бібліі на славянскую мову.

Сваёй дзейнасцю Кірыла і Мяфодзій заклалі аснову славянскай пісьменнасці і літаратуры. Гэта дзейнасць была працягнута ў паўднёваславянскіх краінах іх вучнямі.

(Паведамленне адносіцца да навуковага стылю.)

72. Дадзеныя загалоўкі выклікаюць цікавасць чытача, аўтар выкарыстоўвае пытанні, словаспалучэнні з апісальным характарам *(чалавек з легенды; свята, якое яднае людзей)*. Адносіны аўтара да тэмы артыкулаў раскрываюцца з дапамогай ацэначных слоў *(прагматычны, яднае, небяспечна.)*

73. Тэма тэксту: беларуская мова. Асноўная думка: беларуская мова пад пагрозай знікнення, яе трэба абараніць і зберагчы. Тып маўлення: разважанне. Стылёвыя рысы: эмацыянальнасць (рэакцыя на праблему), ацэначнасць (ацэнка склаўшайся сітуацыі), пабуджальнасць (да вырашэння праблемы). Моўныя сродкі: тропы *(выжыванне мовы, вострае пытанне, мова — багаты дар)*, грамадска-палітычная лексіка *(нацыянальная сутнасць, духоўныя набыткі, культура, нацыянальнае самавыражэнне)*, ацэначная лексіка *(бяда, трагедыя)*, рытарычнае пытанне *(ці не надзвычай трывожны сімптом?)*, заклік да дзеяння *(ёсць над чым задумацца)*.

«Сапраўдная любоў да сваёй краіны немагчымая без любові да сваёй мовы. Чалавек, абыякавы да сваёй мовы, — дзікун. Ён шкодны па сваёй сутнасці, таму што яго абыякавасць да мовы тлумачыцца поўнай абыякавасцю да мінулага, сапраўднага і будучыні свайго народу.» (*К. Паўстоўскі*)

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

Дзі-віш-ся.

Гукі Літары

[дз'] зычны шумны, звонкі, свісцячы, мяккі; → *д*, *з*

[і] галосны націскны; *і*

[в'] зычны санорны, мяккі; *в*

[і] галосны ненаціскны; *і*

[сс'] зычны шумны, глухі, свісцячы, мяккі; → *ш*, *с*

[а] галосны ненаціскны. *я*

6 гукаў ***8 літар***

Узняўшы

26. I. Нашы продкі не знікалі бясследна. Перадаючы эстафету наступным пакаленням, у тым ліку і нам, яны пакідалі скарбы, створаныя іх працавітымі рукамі. Менш за ўсё — у золаце і срэбры. Больш — у каменні і мармуры, на тканіне і дрэве. І пераважна — на паперы. Помнікі дойлідства і жывапісу, рукапісы і старадаўнія кнігі, народныя песні і казкі — вось тая «машына часу», якая дазваляе нам адправіцца ў мінулае, каб ведаць, як жылі і што думалі нашы продкі, і дзякуючы гэтаму глыбей усвядоміць саміх сябе.

Мы абавязаны берагчы і перадаць нашым нашчадкам матэрыяльныя і духоўныя каштоўнасці нашых продкаў. Не дзеля пустой цікавасці, а таму, што судакрананне з прадметамі гісторыі ўзбуджае ў чалавека адчуванне гістарычнасці яго быцця. Ён пачынае адчуваць сябе звяном у ланцугу пакаленняў. А гэта фарміруе пачуццё адказнасці за справу, якую мы робім дзеля сябе, дзеля грамадства і дзеля будучых пакаленняў. Фарміруе чалавека.

Сітуацыя маўлення: публіцыстычнае выказванне.

II. Сітуацыя маўлення: навуковы артыкул.

III. Сітуацыя маўлення: неафіцыйная размова.

Быў у нас кот Цімох.

Сказ просты, апавядальны, няклічны, сцвярджальны, поўны, двухсастаўны, развіты, няўскладнены. Дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне; выказнік просты дзеяслоўны, выражаны дзеясловам у абвесным ладзе, прошлым часе, адзіночным ліку.

Жывапіс (м. р.) — *живопись* (ж. р.); *рукапіс* (м. р.) — *рукопись* (ж. р.).

Камень — *камяні*, зборны назоўнік — *каменне*.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

чымсьці здзіўлены і пыталіся: *(двукроп'е раздзяляе часткі складанага сказа, другая з якіх удакладняе першую)* чаму мы стаім без работы.

Праехаўшы невялікую грэбельку, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўны зварот)* калёсы пакаціліся па шырокай вуліцы. Старыя палешукі, сустракаючыся, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўе)* кланяліся, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* а чародкі маладых дзяўчат-паляшучак і маладзіц, *(коска адасабляе азначэнне пасля паяснёнага слова, перад якім ёсць яшчэ адно азначэнне)* убраных, як макавыя кветкі ў агародзе, (коскі выдзяляюць параўнальны зварот) падштурхвалі адна другую, пераміргваліся і кідалі смяшлівыя погляды ў бок маладога настаўніка, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* які першы раз з'явіўся тут.

§ 39. Складаны сказ. Адрозненне складанага сказа ад простага

270. Аўтар распавядае аб праблеме маладых людзей, вядомую як «юнацкі максімалізм» — вера моладзі ў асабістую выключнасць і надзвычайную разумнасць. Гэта праблема мае месца ў любым пакаленні. Я згодны з аўтарам у тым, што шмат маладых людзей часта пагарджаюць карысным вопытам папярэднікаў, становяцца занадта самаўпэўненымі. Але не магу згадзіцца з тым, што заўжды і ва ўсім варта раўняцца на грамадства. На мой погляд, кожнае пакаленне нешта новае дадае ў сусветную спадчыну. Змяняюцца часы, гістарычныя ўмовы, і часта каб жыць па новых стандартах, людзі павінны нешта адкрываць, вынаходзіць, абвяргаць законы, якія існавалі раней. Чалавецтва няспынна рухаецца да дасканаласці, без гэтага руху яно не магло б існаваць. Кожны чалавек, каб стаць самастойным, павінны не толькі ўлічваць вопыт сям'і і калектыва, але і жыць сваім розумам, вучыцца на сваіх памылках і дасягненнях.

Юнацтва (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне); здаецца (выказнік просты дзеяслоўны); ты выключнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); ты самае разумнае, мудрае, не падобнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); жаданні недасягальныя (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); прыходзіць разуменне (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік просты дзеяслоўны); як усе — гэта не дакор (дзейнік выражаны параўнальным зваротам, выказнік састаўны іменны, выражаны назоўнікам у назоўным склоне); мудрасць, разумнасць і чалавечая вартасць у тым (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

чымсьці здзіўлены і пыталіся: *(двукроп'е раздзяляе часткі складанага сказа, другая з якіх удакладняе першую)* чаму мы стаім без работы.

Праехаўшы невялікую грэбельку, *(коска вьюдзяляе дзеепрыслоўны зварот)* калёсы пакаціліся па шырокай вуліцы. Старыя палешукі, сустракаючыся, *(коска вьюдзяляе дзеепрыслоўе)* кланяліся, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* а чародкі маладых дзяўчат-паляшучак і маладзіц, *(коска адасабляе азначэнне пасля паяснёнага слова, перад якім ёсць яшчэ адно азначэнне)* убраных, як макавыя кветкі ў агародзе, (коскі выдзяляюць параўнальны зварот) падштурхвалі адна другую, пераміргваліся і кідалі смяшлівыя погляды ў бок маладога настаўніка, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* які першы раз з'явіўся тут.

§ 39. Складаны сказ. Адрозненне складанага сказа ад простага

270. Аўтар распавядае аб праблеме маладых людзей, вядомую як «юнацкі максімалізм» — вера моладзі ў асабістую выключнасць і надзвычайную разумнасць. Гэта праблема мае месца ў любым пакаленні. Я згодны з аўтарам у тым, што шмат маладых людзей часта пагарджаюць карысным вопытам папярэднікаў, становяцца занадта самаўпэўненымі. Але не магу згадзіцца з тым, што заўжды і ва ўсім варта раўняцца на грамадства. На мой погляд, кожнае пакаленне нешта новае дадае ў сусветную спадчыну. Змяняюцца часы, гістарычныя ўмовы, і часта каб жыць па новых стандартах, людзі павінны нешта адкрываць, вынаходзіць, абвяргаць законы, якія існавалі раней. Чалавецтва няспынна рухаецца да дасканаласці, без гэтага руху яно не магло б існаваць. Кожны чалавек, каб стаць самастойным, павінны не толькі ўлічваць вопыт сям'і і калектыва, але і жыць сваім розумам, вучыцца на сваіх памылках і дасягненнях.

Юнацтва (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне); здаецца (выказнік просты дзеяслоўны); ты выключнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); ты самае разумнае, мудрае, не падобнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); жаданні недасягальныя (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); прыходзіць разуменне (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік просты дзеяслоўны); як усе — гэта не дакор (дзейнік выражаны параўнальным зваротам, выказнік састаўны іменны, выражаны назоўнікам у назоўным склоне); мудрасць, разумнасць і чалавечая вартасць у тым (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

назоўніка, да якога адносіцца. Калі дзеепрыслоўны зварот стаіць перад такім назоўнікам, ён не аддзяляецца коскай (за выключэннем выпадкаў, калі дзеепрыметнікавы зварот мае дадатковае акалічнаснае значэнне, напрыклад: *Шчодра напоеныя ранішняй летняй расой, яшчэ ніжэй апусціліся долу спелыя жытнёвыя каласы.*) Дзеепрыметнікавы зварот заўжды аддзяляецца коскамі, калі адносіцца да асабовага займенніка. Дзеепрыслоўны зварот заўжды аддзяляецца коскамі.

206. Дзеепрыметнікі: *прысыпаны, нанесены, некрануты.*

Дзеепрыслоўі: *скончыўшы, не зважаючы.*

Аўтар выкарыстоўвае дзеепрыметнікі для апісання прымет прадмета *(прысыпаны стажок-мурашнік, нанесенае смецце, некрануты снег)*, а дзеепрыслоўі — для апісання прымет дзеяння *(сабраўся адпачыць, скончыўшы; ідзе, не зважаючы)*.

Дзеепрыметнікавыя звароты, якія стаяць пасля назоўніка, выдзяляюцца коскамі *(разам са смеццем, нанесеным за цэлыя гады)*, а калі стаяць перад назоўнікам, не выдзяляюцца коскамі *(на некранутым снезе)*. Дзеепрыслоўныя звароты выдзяляюцца коскамі.

***Скончыўшы** сваё снеданне, сабраўся дзед крыху адпачыць.*

Скончыўшы — форма дзеяслова — дзеепрыслоўе; п. ф. — *скончыць*, незвар., зак. тр., нязм. ф.; у складзе акалічнасці.

*І хутка дзве цёмныя баразны **вырысоўваюцца** на чыстым **некранутым** снезе.*

Вырысоўваюцца — дзеяслоў; п. ф. — *вырысоўвацца;* неперах., звар., незак. тр., II спр.; у абв. л., мн. л., цяп. ч., 3-я ас.; выказнік.

(На) некранутым (снезе) — форма дзеяслова — дзеепрыметнік; п. ф. — *некрануты;* залеж. ст., пр. ч., незак. тр., поўны, у адз. л., м. р., М. скл.; азначэнне.

Разглядзецца

207. 2. Калі я пад'язджаў да станцыі, у мяне ўкралі рэчы. 4. Калі я вярнуўся дадому, пайшоў снег. 5. Ідучы на сход, я па дарозе сустрэў свайго сябра. 8. Трымаючы раўнавагу, журавель шырэй замахаў крыламі. 9. Даведаўшыся пра апошнія навіны, настаўнікі часта перарывалі сваю гаворку дружным смехам.

208. Лёгкая, шчабятлівая, вострая, жартаўлівая, ветлівая да дзёрзкасці, лёгкакрылая, як матылёк, мова француза; цяжкая, туманная, удумлівая ў саму сябе, разлічаная мова брытанца; выразная, сціслая, пазбаўленая

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

чымсьці здзіўлены і пыталіся: *(двукроп'е раздзяляе часткі складанага сказа, другая з якіх удакладняе першую)* чаму мы сталм без работы.

Праехаўшы невялікую грэбельку, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўны зварот)* калёсы пакаціліся па шырокай вуліцы. Старыя палешукі, сустракаючыся, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўе)* кланяліся, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* а чародкі маладых дзяўчат-паляшучак і маладзіц, *(коска адасабляе азначэнне пасля паяснёнага слова, перад якім ёсць яшчэ адно азначэнне)* убраных, як макавыя кветкі ў агародзе, (коскі выдзяляюць параўнальны зварот) падштурхвалі адна другую, пераміргваліся і кідалі смяшлівыя погляды ў бок маладога настаўніка, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* які першы раз з'явіўся тут.

§ 39. Складаны сказ. Адрозненне складанага сказа ад простага

270. Аўтар распавядае аб праблеме маладых людзей, вядомую як «юнацкі максімалізм» — вера моладзі ў асабістую выключнасць і надзвычайную разумнасць. Гэта праблема мае месца ў любым пакаленні. Я згодны з аўтарам у тым, што шмат маладых людзей часта пагарджаюць карысным вопытам папярэднікаў, становяцца занадта самаўпэўненымі. Але не магу згадзіцца з тым, што заўжды і ва ўсім варта раўняцца на грамадства. На мой погляд, кожнае пакаленне нешта новае дадае ў сусветную спадчыну. Змяняюцца часы, гістарычныя ўмовы, і часта каб жыць па новых стандартах, людзі павінны нешта адкрываць, вынаходзіць, абвяргаць законы, якія існавалі раней. Чалавецтва няспынна рухаецца да дасканаласці, без гэтага руху яно не магло б існаваць. Кожны чалавек, каб стаць самастойным, павінны не толькі ўлічваць вопыт сям'і і калектыва, але і жыць сваім розумам, вучыцца на сваіх памылках і дасягненнях.

Юнацтва (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне); здаецца (выказнік просты дзеяслоўны); ты выключнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); ты самае разумнае, мудрае, не падобнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); жаданні недасягальныя (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); прыходзіць разуменне (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік просты дзеяслоўны); як усе — гэта не дакор (дзейнік выражаны параўнальным зваротам, выказнік састаўны іменны, выражаны назоўнікам у назоўным склоне); мудрасць, разумнасць і чалавечая вартасць у тым (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнчаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

чымсьці здзіўлены і пыталіся: *(двукроп'е раздзяляе часткі складанага сказа, другая з якіх удакладняе першую)* чаму мы сталі без работы.

Праехаўшы невялікую грэбельку, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўны зварот)* калёсы пакаціліся па шырокай вуліцы. Старыя палешукі, сустракаючыся, *(коска выдзяляе дзеепрыслоўе)* кланяліся, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* а чародкі маладых дзяўчат-паляшучак і маладзіц, *(коска адасабляе азначэнне пасля паяснёнага слова, перад якім ёсць яшчэ адно азначэнне)* убраных, як макавыя кветкі ў агародзе, (коскі выдзяляюць параўнальны зварот) падштурхвалі адна другую, перамігваліся і кідалі смяшлівыя погляды ў бок маладога настаўніка, *(коска раздзяляе часткі складанага сказа)* які першы раз з'явіўся тут.

§ 39. Складаны сказ. Адрозненне складанага сказа ад простага

270. Аўтар распавядае аб праблеме маладых людзей, вядомую як «юнацкі максімалізм» — вера моладзі ў асабістую выключнасць і надзвычайную разумнасць. Гэта праблема мае месца ў любым пакаленні. Я згодны з аўтарам у тым, што шмат маладых людзей часта пагарджаюць карысным вопытам папярэднікаў, становяцца занадта самаўпэўненымі. Але не магу згадзіцца з тым, што заўжды і ва ўсім варта раўняцца на грамадства. На мой погляд, кожнае пакаленне нешта новае дадае ў сусветную спадчыну. Змяняюцца часы, гістарычныя ўмовы, і часта каб жыць па новых стандартах, людзі павінны нешта адкрываць, вынаходзіць, абвяргаць законы, якія існавалі раней. Чалавецтва няспынна рухаецца да дасканаласці, без гэтага руху яно не магло б існаваць. Кожны чалавек, каб стаць самастойным, павінны не толькі ўлічваць вопыт сям'і і калектыва, але і жыць сваім розумам, вучыцца на сваіх памылках і дасягненнях.

Юнацтва (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне); здаецца (выказнік просты дзеяслоўны); ты выключнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); ты самае разумнае, мудрае, не падобнае (дзейнік выражаны займеннікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); жаданні недасягальныя (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік састаўны іменны); прыходзіць разуменне (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік просты дзеяслоўны); як усе — гэта не дакор (дзейнік выражаны параўнальным зваротам, выказнік састаўны іменны, выражаны назоўнікам у назоўным склоне); мудрасць, разумнасць і чалавечая вартасць у тым (дзейнік выражаны назоўнікам у назоўным склоне, выказнік

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

21. ПЛАН:

1. Пашырэнне кірыліцы на Русі.
2. Кірыліца ў друку.
1. Польская мова і лацінка.
2. Беларускія тэксты арабскімі літарамі.
3. «Грамадзянская азбука».
4. Дзве графічныя сістэмы.
5. Канчатковы пераход да кірыліцы.

22. На маю думку, усе віды маўленчай дзейнасці ў сваёй ступені уздзейнічаюць на фарміраванне асобы. Слуханне спрыяе ўспрыняццю інфармацыі з навакольнага свету, дзякуючы гэтай інфармацыі чалавек вызначаецца ў сваіх дзеяннях і думках. Праз гаварэнне чалавек выражае свае думкі і кантактуе з тымі, хто побач. Выкарыстоўваючы чытанне, чалавек пашырае свае веды, атрымлівае вопыт мінулага. Праз пісьмо адбываецца больш высокае па ўзроўню, абдуманае, падрыхтаванае кантактаванне чалавека з грамадствам.

§ 5. Дыялагічнае і маналагічнае маўленне

23. Сітуацыя маўлення: дыялог паміж хлопчыкам і дарослым чалавекам. Характэрныя сродкі: размоўныя словы *(сырадой, шасну, самапасам, травічка, панаедуць)*, эмацыйная афарбоўка *(ой смачная!, хоць ты куды ўцякай)*, звароты *(а верыце; ты, відаць)*, няпоўныя сказы *(«Не абедаючы?», «Я самапасам», «Няўжо не люблю»)*, наяўнасць пытанняў і адказаў *(«Не абедаючы?», «Ты, відаць, любіш пушчу?»)*.

24. Рэплікі ўдзельнікаў дыялогу выражаюць зварот, пытанні, адказы на іх, загад.

Перад кожнай рэплікай стаіць працяжнік. Словы аўтара аддзяляюцца коскай і працяжнікам, калі яны стаяць пасля рэплікі, і коскай і працяжнікам з абодвух бакоў, калі яны разрываюць рэпліку. Працяжнік у сказе *«Бяры вінтоўку і — на варту»* замяняе прапушчанае слова *«ідзі»*. Зваротак *«паніч»* аддзяляецца коскамі.

Павярнуўся

25. У дадзеных творах ужываецца дыялог, таму што ў моўнай сітуацыі ўдзельнічаюць асобы, якія размаўляюць паміж сабой.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ВЫКАНАНЫЯ ЗАДАННІ З ПАДРАБЯЗНЫМІ ТЛУМАЧЭННЯМІ

10 КЛАС

ДАВЕДАЧНЫ ДАПАМОЖНІК

Мінск
«Кузьма»

СТБ 7.202-2005